

Παρουσίαση στην εφημερίδα *Μακεδονία*

Ευτυχώς οι κληρονόμοι του δεν το φυλάκισαν σε κάποιο ντουλάπι. Κάλεσαν το γνωστό συγγραφέα Άρη Μαραγκόπουλο να το μελετήσει, να βρει τους κώδικες του φωτογράφου, να εντοπίσει και να αναδείξει εκείνα τα στοιχεία που διαφοροποιούν τη δουλειά του από των άλλων συναδέλφων του. Κατ' αρχήν ο Τάκης Παναρίδης δεν ήταν ένας παπαράτσι της εποχής. “Το αντίθετο μάλιστα”, λέει ο Άρης Μαραγκόπουλος για το φωτογράφο που είδε μέσα από το φακό της μηχανής του πρόσωπα και καταστάσεις σε μία Ελλάδα της δεκαετίας του '60 και των πρώτων χρόνων της επόμενης δεκαετίας, που ένιωθε πως μπορούσε και πάλι να ορθοποδήσει, ότι άνοιγε ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της. Η άνθηση ήταν εμφανής. Η πολιτική έμπαινε στο επίκεντρο της καθημερινότητας, οι άνθρωποι του πολιτισμού έβρισκαν τη γλώσσα, για να εκφράσουν τις αλλαγές που συνέβαιναν.

Τους παρακολούθησε από κοντά ο Τάκης Παναρίδης. Όχι κλέβοντας στιγμές ιδιωτικές αλλά ως στενός συνεργάτης τους, και όπως λέει ο Άρης Μαραγκόπουλος, “ο άνθρωπος αυτός αποτύπωσε την έκρηξη που συνέβη στο έντεχνο ελληνικό τραγούδι τη δεκαετία του '60”. Είδε με τη μηχανή του τον Μάνο Χατζιδάκι και τον Μίκη Θεοδωράκη. Κατέγραψε τις δημιουργικές στιγμές τους στο στούντιο ηχογραφήσεων αλλά και τις στιγμές της περισυλλογής τους. “Κατ' αρχήν ήταν επίσημος φωτογράφος της ‘Κολούμπια’. Αλλά με πολλούς από αυτούς είχε αναπτύξει μία άλλη σχέση. Έτσι ήταν ο μόνος στον οποίο ο Χατζιδάκις είχε επιτρέψει να τον φωτογραφίσει, ενώ έπαιζε πιάνο ή με τη μητέρα του. Ο Θεοδωράκης τον είχε παντρεύει, ο Ζαμπέτας είχε βαφτίσει τα παιδιά του”.

ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Όμως δεν ήταν μόνον η προσωπική σχέση του φωτογράφου με τα πρόσωπα της εποχής που διαφοροποιεί τη δουλειά του. Το πιο σημαντικό είναι ότι είχε πλήρη αντίληψη της ιστορικότητας ορισμένων στιγμών. “Κρατούσε ένα ιδιότυπο ημερολόγιο και εκτενή αποσπάσματα περιλαμβάνονται στο βιβλίο που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις ‘Τόπος’ με τίτλο ‘Αρχείο Τάκη Παναρίδη - Αυτόπτης φωτομάρτυρας στην οδό των ονείρων’. Σημειώνει εκεί για την ημέρα που γινόταν η πρώτη παρουσίαση του ‘Άξιον Εστί’ του Θεοδωράκη ότι είναι μία σπουδαία ημέρα, ότι ήταν ο μοναδικός που τη φωτογράφιζε και προσθέτει ότι κοίταζε μήπως και ανάψει κάποιο φλας και προσθέτει ‘συνειδητοποίησα ότι ήμουν μόνος’”.

“Φωτομάρτυρα” χαρακτήριζε ο ίδιος τον εαυτό του, ενώ ως αναφορά στην εποχή που εκτυλίσσεται το φωτογραφικό χρονικό του Τάκη Παναρίδη ο Άρης Μαραγκόπουλος πρόσθεσε το “Οδός ονείρων”, έμμεση αναφορά στην αντιπαράθεση Μάνου-Μίκη, ο οποίος εκείνη την εποχή παρουσίαζε την “Ομορφή Πόλη” στο απέναντι θέατρο. “Είχε συνείδηση και άλλων πραγμάτων. Έβλεπε πως η έκρηξη στο τραγούδι δεν ήταν ανεξάρτητη από μία ανησυχία που υπήρχε στην Ελλάδα, μία πολιτική ανησυχία. Το διαισθανόταν και προσπάθησα να το αποτυπώσω στο βιβλίο περιλαμβάνοντας φωτογραφίες από την κηδεία του Πέτρουλα ή του Μίκη με το Ζ στο πέτο”. Όμως ήταν και ο φωτογράφος που αναζήτησε κάτω από το λαμπερό πρόσωπο των σταρ την αλήθεια τους. “Είχε πάει η Γιώτα Λύδια στο στούντιο για φωτογράφιση με τα μαλλιά της φουσκωμένα, ‘λάχανο’, όπως ήταν η μόδα της εποχής. Δεν του άρεσε και πιάνει τις φουρκέτες, τα αφήνει ελεύθερα και μόνο τότε τη φωτογράφησε. Υπάρχει και το περιστατικό με την Αλίκη. Τον εκνεύριζε, αφού μονίμως έπαιρνε τσαχπίνικο ύφος και

το έκανε και στη φωτογράφιση, και της λέει ο Παναρίδης: ‘Σκέψου κάτι πολύ άσχημο’. Έτσι έχουμε τη μοναδική φωτογραφία της Βουγιουκλάκη που είναι σοβαρή και δεν γελά”.

Μία παρέλαση προσώπων γνωστών και περισσότερο γνωστών που διασχίζουν την “Οδό ονείρων”, ενώ τους κατέγραφε ο φακός του Παναρίδη, και τώρα χάρη στον Άρη Μαραγκόπουλο και τον εκδοτικό οίκο “Τόπος” μπορούμε να παρακολουθήσουμε στάσεις από τη διαδρομή τους.

Κώστας Μαρίνος, *Μακεδονία*, 04.02.2014